Talousvaliokunta

Keskiviikko 31.3.2021 klo 11.00—12.25

Läsnä
puheenjohtaja Juhana Vartiainen kok
varapuheenjohtaja Hanna Kosonen kesk
jäsen Atte Harjanne vihr
jäsen Mari Holopainen vihr
jäsen Eeva Kalli kesk
jäsen Pia Kauma kok
jäsen Riitta Mäkinen sd
jäsen Matias Mäkynen sd
jäsen Sakari Puisto ps
jäsen Minna Reijonen ps (1, 2, 3) (4 osittain)
jäsen Joakim Strand r
jäsen Hussein al-Taee sd
jäsen Veikko Vallin ps
jäsen Johannes Yrttiaho vas
varajäsen Kai Mykkänen kok
varajäsen Ville Vähämäki ps (4, 5, 6)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Teija Miller
valiokuntaneuvos Lauri Tenhunen

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 15 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Muu asia: Valtioneuvoston asetus ravitsemisliikkeiden aukiolon väliaikaisesta rajoittamisesta tartuntataudin leviämisen estämiseksi

Muu asia M 5/2021 vp

Asia on saapunut talousvaliokuntaan lausunnon antamista varten perustuslakivaliokunnalle. Määräaika: 6.4.2021.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikkumisvapauden ja lähikontaktien väliaikaisesta rajoittamisesta

Hallituksen esitys HE 39/2021 vp
Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikkumisvapauden ja lähikontaktien väliaikaisesta rajoittamisesta A 4
Asiantuntijalausunto HE 39/2021 vp TaV 30.03.2021 hallitusneuvos Arno Liukko, valtioneuvoston kanslia Asiantuntijalausunto B 4
Asiantuntijalausunto HE 39/2021 vp TaV 30.03.2021 erityisasiantuntija Kirsi Kaikko, sosiaali- ja terveysministeriö Asiantuntijalausunto C 4
Asiantuntijalausunto HE 39/2021 vp TaV 30.03.2021 infektiosairauksien linjajohtaja, ylilääkäri Asko Järvinen, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri Asiantuntijalausunto D 4
Asiantuntijalausunto HE 39/2021 vp TaV 30.03.2021 projektipäällikkö Anna Katz, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) Asiantuntijalausunto E 4
Asiantuntijalausunnon liite HE 39/2021 vp TaV 30.03.2021 projektipäällikkö Anna Katz, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) Asiantuntijalausunto F 4
Asiantuntijalausunto HE 39/2021 vp TaV 30.03.2021 elinkeinojohtaja Marja-Leena Rinkineva, Helsingin kaupunki Asiantuntijalausunto G 4
Asiantuntijalausunto HE 39/2021 vp TaV 30.03.2021 johtaja Johanna Sipola, Keskuskauppakamari Asiantuntijalausunto H 4
Asiantuntijalausunto HE 39/2021 vp TaV 30.03.2021 edunvalvontajohtaja Simo Hiilamo, Kaupan liitto ry Asiantuntijalausunto I 4
Asiantuntijalausunnon liite HE 39/2021 vp TaV 30.03.2021 edunvalvontajohtaja Simo Hiilamo, Kaupan liitto ry Asiantuntijalausunto J 4
Asiantuntijalausunto HE 39/2021 vp TaV 30.03.2021 asiantuntija Karoliina Katila, Suomen Yrittäjät ry Asiantuntijalausunto K 4
Asiantuntijalausunto HE 39/2021 vp TaV 30.03.2021 toimitusjohtaja Jari Latvanen, Stockmann Oyj Abp Asiantuntijalausunto L 4
Asiantuntijalausunto HE 39/2021 vp TaV 31.03.2021 johtaja Elina Pylkkänen, Palkansaajien tutkimuslaitos Asiantuntijalausunto M 4
Asiantuntijalausunto HE 39/2021 vp TaV 30.03.2021 Kilpailu- ja kuluttajavirasto Asiantuntijalausunto N 4
Asiantuntijalausunto HE 39/2021 vp TaV 30.03.2021 valtiovarainministeriö Asiantuntijalausunto O 4
Asiantuntijalausunto HE 39/2021 vp TaV 30.03.2021 Valtiokonttori Asiantuntijalausunto P 4
Asiantuntijalausunto HE 39/2021 vp TaV 30.03.2021 Espoon kaupunki Asiantuntijalausunto Q 4
Asiantuntijalausunto HE 39/2021 vp TaV 30.03.2021 Vantaan kaupunki Asiantuntijalausunto R 4
Asiantuntijalausunto HE 39/2021 vp TaV 30.03.2021 Raision kaupunki Asiantuntijalausunto S 4
Asiantuntijalausunto HE 39/2021 vp TaV 30.03.2021 Kaarinan kaupunki Asiantuntijalausunto T 4
Asiantuntijalausunto HE 39/2021 vp TaV 30.03.2021 Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry Asiantuntijalausunto U 4

Asiantuntijalausunto HE 39/2021 vp TaV 30.03.2021 Palvelualojen ammattiliitto PAM ry Asiantuntijalausunto V 4
Asiantuntijalausunto HE 39/2021 vp TaV 30.03.2021 STTK ry Asiantuntijalausunto W 4
Asiantuntijalausunto HE 39/2021 vp TaV 30.03.2021 Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry Asiantuntijalausunto X 4
Asiantuntijalausunto HE 39/2021 vp TaV 30.03.2021 Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry Asiantuntijalausunto Y 4
Asiantuntijalausunto HE 39/2021 vp TaV 30.03.2021 Suomen matkailualan liitto ry Asiantuntijalausunto Z 4
Asiantuntijalausunto HE 39/2021 vp TaV 30.03.2021 Muoti- ja urheilukauppa ry Asiantuntijalausunto Å 4
Asiantuntijalausunto HE 39/2021 vp TaV 30.03.2021 Telia Finland Oyj Asiantuntijalausunto Ä E
Asiantuntijalausunto HE 39/2021 vp TaV 30.03.2021 Tapahtumateollisuus ry Asiantuntijalausunto Ö 4
Asiantuntijalausunto HE 39/2021 vp TaV 30.03.2021 Suomen Hiusyrittäjät ry Asiantuntijalausunto AA 4
Asiantuntijalausunto HE 39/2021 vp TaV 30.03.2021 Suomen kunto- ja terveysliikuntakeskusten yhdistys SKY ry Asiantuntijalausunto AB 4
Asiantuntijalausunto HE 39/2021 vp TaV 30.03.2021 Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry Asiantuntijalausunto AC 4
Asiantuntijalausunto HE 39/2021 vp TaV 31.03.2021 Kiinteistönvälitysalan Keskusliitto ry Asiantuntijalausunto AD 4
Asiantuntijalausunto HE 39/2021 vp TaV 31.03.2021 Valtioneuvoston tilannekeskus Asiantuntijalausunto AE 4
Eriävä mielipide HE_39_2021_vp ps.pdf ps AF 4
Eriävä mielipide HE_39_2021_vp kok.pdf kok AG 4

Asia on saapunut talousvaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava hallintovaliokunnalle.

Valiokunta hyväksyi ennakkokäsittelyssä suoritetut toimenpiteet.

Merkittiin tiedoksi, että seuraavat asiantuntijat on kuultu epävirallisessa etäkokouksessa 30.3.2021:

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- hallitusneuvos Arno Liukko, valtioneuvoston kanslia, liite
- lainsäädäntöneuvos Maaret Suomi, valtioneuvoston kanslia, liite
- erityisasiantuntija Kirsi Kaikko, sosiaali- ja terveysministeriö, liite
- erityisasiantuntija Anne Arvonen, sosiaali- ja terveysministeriö, liite
- infektiosairauksien linjajohtaja, ylilääkäri Asko Järvinen, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri, liite
- projektipäällikkö Anna Katz, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL), liite
- elinkeinojohtaja Marja-Leena Rinkineva, Helsingin kaupunki, liite
- johtaja Johanna Sipola, Keskuskauppakamari, liite

- edunvalvontajohtaja Simo Hiilamo, Kaupan liitto ry, liite
- asiantuntija Karoliina Katila, Suomen Yrittäjät ry, liite
- toimitusjohtaja Jari Latvanen, Stockmann Oyj Abp, liite
- professori Petri Kuoppamäki

Valiokuntaan ovat saapuneet kirjalliset lausunnot:
- johtaja Elina Pylkkänen, Palkansaajien tutkimuslaitos, liite
- Kilpailu- ja kuluttajavirasto, liite
- valtiovarainministeriö, liite
- Valtiokonttori, liite
- Espoon kaupunki, liite
- Vantaan kaupunki, liite
- Raision kaupunki, liite
- Kaarinan kaupunki, liite
- Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, liite
- Palvelualojen ammattiliitto PAM ry, liite
- STTK ry, liite
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry, liite
- Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry, liite
- Suomen matkailualan liitto ry, liite
- Muoti- ja urheilukauppa ry, liite
- Telia Finland Oyj, liite
- Tapahtumateollisuus ry, liite
- Suomen Hiusyrittäjät ry, liite
- Suomen kunto- ja terveysliikuntakeskusten yhdistys SKY ry, liite
- Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry, liite
- Kiinteistönvälitysalan Keskusliitto ry , liite
- Valtioneuvoston tilannekeskus, liite

Valiokuntaan ovat saapuneet ilmoitukset, ei lausuttavaa:
- professori Roope Uusitalo
- Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ETLA

Kutsuttuna poissa oli:
- professori Otto Toivanen

Todettiin, että epävirallista valmistavaa keskustelua on käyty epävirallisessa etäkokouksessa 30.3.2021.

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Perustelujen 4. kappaleeseen lisättiin seuraava virke: ” Järeät oikein kohdennetut, mutta lyhytaikaiset tukahduttamistoimet ovat perusteltuja markkinoiden toiminnan ja kansantalouden kannalta keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä.”

Perustelujen 6. kappaleeseen lisättiin seuraavat virkkeet: ”Talousvaliokunta mielestä epäsuhta samoja tuotteita tai palveluita tarjoavien toimijoiden välillä on vakavasti huomioitava asia. Kansainvälisissä esimerkeissä liikkumisrajoitusten aikana osto-oikeutta on esimerkiksi rajattu vain välttämättömiin hyödykkeisiin. Talousvaliokunnan mielestä vähintäänkin korvaussääntelyssä on huomioitava se, että rajoitusten aiheuttamaa epätasapainoa eri toimijoiden kesken on pystyttävä tasoittamaan.”

Perustelujen 7. kappaletta muokattiin ja lisättiin virkkeitä seuraavasti: ”Vaikka liikkumisrajoitusten vaikutukset liiketoiminnan kannattavuuteen koskisivat erityisesti alueita, joilla rajoitukset tulisivat voimaan. Lomautukset ja taloudelliset vaikeudet tulevat lisääntymään yrityksissä, yhteisöissä ja kunnissa, joita liikkumisrajoitukset koskevat. Vaikutukset ulottuvat todennäköisesti myös rajoitusalueiden ulkopuolelle.”

Perustelujen 9. kappaleeseen lisättiin sanat ”ja kaupan kohteen”.

Perustelujen 10. kappaleeseen lisättiin seuraavat virkkeet: ”Talousvaliokunnan mielestä on tärkeää huomioida, että liikkumisrajoitusten mahdollisesti voimaan tullessa yrityksillä, yhteisöillä ja kunnilla on takana jo yli vuoden kestänyt kulutukseen vaikuttanut epidemia. Esityksen mukainen liikkumis- ja kontaktien rajoittamistila voisi aiheuttaa valtiovarainministeriön arvion mukaan noin 0,4 prosenttiyksikön loven bruttokansantuotteen kasvuun.”

Perustelujen 12. kappale muokattiin seuraavaan muotoon: ”Kuluvan kevään aikana on korostunut vaikeus kohdistaa koronaviruksen leviämisen rajoitustoimia siten, että niiden aiheuttamilta kielteisiltä vaikutuksilta voitaisiin kokonaan välttyä.”

Perustelujen 15. kappaleen sana ”pistemäiseen” korvattiin sanalla ”tapauskohtaiseen”.

Perustelujen 17. kappale muokattiin seuraavaan muotoon: ”Talousvaliokunta huomauttaa, että rajoituksia taustoitetaan myös osin keskenään ristiriitaisin perustein. Liikkumisrajoitusten kohdistamista yöaikaan ei ehdoteta, koska ”tartuntariskin kannalta ei ole eroa, mihin kellonaikaan tapahtuma tai tilaisuus järjestetään.” Kuitenkin ravitsemisliikkeiden aukioloa on rajoitettu erityisesti sillä perusteella, että ilta- ja yöaikaan tapahtuvien sosiaalisten kontaktien on kerrottu olevan erityisen otollisia viruksen leviämiselle (HE 32/2021 vp).”

Perustelujen 23. kappaleen viimeinen virke korvattiin seuraavalla virkkeellä: ”Sen lisäksi talousvaliokunta katsoo, että valtioneuvostossa tulisi arvioida tarve kevään 2020 kaltaisille väliaikaisille lainsäädäntömuutoksille, joilla yritykset voivat sopeutua ja joiden avulla vahinkojen suurusluokkaa voidaan pyrkiä lieventämään.”

Perustelujen 24. kappaleen 2. ja 3. virke muokattiin seuraavaan muotoon: ”Talousvaliokunta pitää tärkeänä, että hallintovaliokunta selventää mietinnössään valtioneuvostoa vel-

voittavasti, mitkä ovat rajoituspäätöksen perustelut ja niihin liittyvät kohdemuuttujat. Talousvaliokunta korostaa, että tämän lain nojalla annettavan valtioneuvoston asetuksen antamisen yhteydessä on tärkeää viestiä avoimesti siitä, minkä tunnuslukujen ja niiden toteutuneiden ja ennustettujen arvojen valossa valtioneuvosto on pitänyt täytäntöönpanoasetuksen antamista välttämättömänä.”

Ed. Mäkinen ehdotti ed. Kososen kannattamana, että lausuntoluonnoksesta poistetaan lausumaesitys 2

Äänestyksessä ed. Mäkisen ehdotuksesta lausuntoluonnosta vastaan ed. Mäkisen ehdotus voitti 9-6.

Valiokunnan toinen lausumaesitys otettiin pois ja ensimmäiseen lausumaesitykseen lisättiin loppuun ”kohtuulliset korvaukset menetyksistä”.

Ed. Vallin ehdotti edustajien Vähämäki ja Puisto kannattamana, että lausunto saisi eriävästä mielipiteestä 1 ilmenevän sisällön.

Äänestyksessä ed. Vallinin ehdotuksesta lausuntoluonnosta vastaan lausuntoluonnos voitti äänin 9-3 (3 tyhjää).

Ed. Kauma ehdotti edustajien Mykkänen ja Vartiainen kannattamana, että talousvaliokunta esittäisi että hallintovaliokunta esittäisi eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lausumaa. neljä lausumaa:

”1. Eduskunta edellyttää, että Valtioneuvosto valmistelee ja tuo ripeästi eduskunnan käsittelyyn lainsäädännön, jolla liikkumisvapauden rajoituksista kärsineille elinkeinonharjoittajille korvataan joustamattomat kulut täysimääräisesti.

2. Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto valmistelee ja tuo ripeästi eduskunnan käsittelyyn lainsäädännön, jolla mahdollistetaan työntekijöiden lomauttaminen lyhyemmällä varo-ajalla kuin voimassa oleva lainsäädäntö edellyttää.

3. Eduskunta edellyttää, että mahdollistetaan ennakkoon sovittujen lähetysten hakeminen kauppaliikkeestä tai sen läheisyydestä sekä sallitaan erikoisliikkeissä asioiminen etukäteistä ajanvarausjärjestelmää hyödyntäen ja koronaturvallisuusnäkökohdat huomioiden.

4. Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto valmistelee ja tuo ripeästi eduskunnan käsittelyyn lainsäädännön, jolla verohallinnon maksujärjestelyjä kevennetään yritysten liiketoiminnan jatkamisen turvaamiseksi”Äänestyksessä ed. Kauman ehdotuksesta lausuntoluonnosta vastaan lausuntoluonnos voitti äänin 9-5 (1 tyhjä).

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Lausuntoon jätettiin eriävä mielipide: 1. ps 2. kok

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

5. Muut asiat

-

6. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on epävirallinen etäkokous keskiviikkona 31.3.2021 klo 12.00 Arkadia-salissa.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Teija Miller

Valiokuntaneuvos Lauri Tenhunen